

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sicut portavimus Imaginem terreni hominis, portemus & Imaginem
Cœlestis. 1. Cor. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

nisi plurimum erubescat & confundatur de peccato suo: neque talis confusio inanis est, sed tum aspirante divina Gratia sic operatur in anima peccatrice, ut quantum confusa fuerit, tantum respicitur & emergat. *Confundantur & reverentur, confundantur cogitantes mihi mala*, Quasi hoc unum posceret Deus ad eorum conversionem. Qua de re videri plura possunt in 3. parte, Hebdom 9. Feria 3. & 4. Et si verò non delenda per culpam imago Dei est, non est tamen minus dolenda culpa, quia non est minus contracta Divinæ offensæ imaginis, quam si penitus deleta imago esset: hoc est autem ad dolorem de peccato maximè proprium ut inde potissimum concitetur quod sit, offensæ Dei: *Quia peccavimus, & declinavimus à mandatu tuu.*

Adde quod cum duplex quodammodo considerari possit imago Dei, una velut naturalis, & alia moralis quæ propriè similitudo Dei dicitur, & quæ magis in sanctitate consistit; etsi prima per peccatum imago non pereat, ac certè secunda perit: quod sanctus Augustinus apertè deplorat ad illa verba Apostoli: *Expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, induite novum qui renovatur in agnitionem Dei, secundum imaginem eius qui creavit eum.* H. A. N. C., inquit, *imagine in spiritu mentis impressam perdidit Adam per peccatum, quam recipimus per Gratiam Iustitiæ.*

Quod & sanctus Bernardus agens de primi hominis vestimentis quibus per peccatum nudatus est, sic paulò expressius: *An foris, inquit, & tunicam quartu inonjurilem qua non diriditur, sed foris provenit? Ego Divinam arbitror esse ima-*

ginem que nimirum non assuta sed insita atque ipsi impressa natura, diridi scindi: quo non potest. Ad imaginem nempe & similitudinem Dei factus est homo: in imagine arbitrii libertatem, virtutes habent in similitudine. Et similitudo quidem perit, verum tamen in imagine pertransit homo. Imago siquidem in gehenna ipsa vri poterit, non exuri: arde te sed non deleri: Hac ergo non scinditur sed forte provenit, & quocumque pervenit anima, simul & ipsa erit. Nam similitudo non sic: sed aut manet in bonu, aut se pecca verit anima, mutatur miserabiliter, iumentu insipientibus similita.

Vide: sine quid ex imagine Dei per peccatum pereat? Nempe quod est in illa sanctus & pretiosus, similitudo scilicet sanctitatis, qua sublatà, quid restat in anima tua; quod respondeas interroganti. *Cuius est hac imago & superscriptus?* Nempe est imago Dei, sed similitudo demonis; Est imago Dei, quæ fiebat anima socr Christi, sponsa Spiritus sancti, & Dei filia: nunc autem captiva demonis, exosa Deo, pabulum mortis & Inferorum rea. O quam dissimilis? o quantum mutata superscriptio! Quidquid spectes quod per peccatum pereat vel quod remaneat, nihil nisi doloris spectaculum esse potest. Nam si quæ perit similitudo spectetur: o quæ perditio: si quæ remansit imago consideretur, o quale probum tanti per peccatum violati decoris, & illatæ simul injuriæ? Quod perit, manet dolendum; quod mansit, perit non fruendum. Quod deletum est, dolorem acuit, & quod deleri non potest, dolorem alit. Utrimque luctus, utrimque respiscendi sensus. *In fetu venient, & in misericordia reducam eos.*

Deinde pro vita quam vocant, *Illuminativa.*

VERITAS PRACTICA.

Sicut portavimus Imaginem terreni hominis, portemus & imaginem cælestis. 1. Cor. 15.

RATIO hac est ex eodem Apostolo cuius est proposita Veritas quod videlicet propterea portavimus imaginem terreni hominū quia qualis terrenus, tales & terreni.

Sed qualis est cælestis, tales & esse debent cælestes. Igitur sicut portavimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælesti. Ipsa est sancti Apostoli tota Conclusio.

I. PUNCTUM.

QUANDO quarunt Theologi cum Divo Thoma cur secunda sanctissime Trinitatis persona quæ est Verbum Dei seu Filius Patris, carnem humanam assumpserit potius quàm alite dux, rationem, hanc inter ceteras reddunt, quod cum Filius sit ita Verbum Patris ut sit ejus vera Imago.

go, sic prorsus conveniebat fini carnis assumptæ seu mysterii quod Incarnationis dicitur, ut verbum Caro fieret potius quàm Pater aut Spiritus sanctus: Nam finis ille præcipuus quod alijs referuntur, salus est hominum, salus autem hominum in hoc vel maximè vertitur, quod expressis terminis dicit sanctus Gregorius Nazianzenus, *Divinam Imaginem aut manentem conservare, aut periclitantem fulcire, aut dilapsam in pristinum statum revocare.*

Ad hanc ergo imaginem quæ collapsa erat in homine reformandam, quid aptius quid convenientius quàm ut ipsa substantialis imago appareat, cujus aspectu & similitudine sic suo modo reformentur homines, sicut quæ scripto expressa sunt si fortè mendis scateant non melius emendantur quàm primò exemplari quod autographum, seu prototypum, sive originale dicunt consulto. Nonne sic expressit Apostolus, *quos præservavit & prædeberavit conformes fieri imaginibus filij sui?* ut sicut ipse Filius est character & Imago Dei, sic homo per conformationem Filij, conformetur & Patri, nec sit minus verum quod qui Fiho Dei similis est, similis est & Patri, quàm quod dicebat Dominus, *Qui videt me, videt & Patrem meum.*

Sic aptè sanctus Gregorius qui Nyssenus dicitur, quod jam supra notatum est: *sua quaque vita pictor est, artifex hujus operis est voluntas, color sunt virtutes, Exemplar Christus.* Quamobrem quod est illuminativæ vitæ ac proficientium statui maximè proprium, se in virtutibus exorcere, non potest melius adimpleri, quàm hoc sibi proposito exemplari; neque ad illud nobis proponendum possemus efficacius persuaderi, quàm his Apostoli verbis, *igitur sicus portavimus imaginem terreni homini, portemus & celestis.* Hoc est enim alterutius hominis portare imaginem, sic illorum vitam & mores exprimere ut sicut primus homo terrenus erat, ita & terreni sint qui eum imitantur; & sicut secundus erat celestis, ita & celestes sint qui suo illum vivendi modo sequuntur.

Ratio verò quæ à primo deducitur homine ad secundum, est valde efficax, sed opportunius sequenti puncto declarabitur, cum hic solum necesse sit vocem *terrenus* quæ in prima propositione de primo usurpatur homine ac de nobis, probè intelligere. Non est enim de terra esse, vel in terram redire, quod solum spectat hominis corpus; sed de illius animo agitur, de illius vitæ moribus, qui cum terrena, caduca, temporalia

sapientia, terrenus ipse homo dicitur, & ista ejus sapientia, *terrena, animalu, diabolica*, quo triplici nomine triplex concupiscentia designatur; terrena nempe est oculorum sive habendi cupiditas; animalis est illa quæ dicitur carnis concupiscentia, diabolica vero est superbia illa vitæ cuius prius author & artifex diabolicus, qui *Rex Iof. 4. super universos filios superbia dicitur.*

Sic itaque primus homo, & qui deinceps ab eo profluxerunt homines per peccatum terreni facti sunt, ut terrena potius sapiant, cogitent, & amplectantur quàm cœlestia; caduca potius quàm solida: temporalia potius & humana quam æterna & divina; unde illud Plaltis Regii. *Homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est iumentu insipientibus, & similitudo factus est illi.* *Quo modo insultatum est hominibus, ait ibi sanctus Augustinus, qui non intellexerunt quid facerent de divitiis cum viverent, & putarent se beatos futuros, si haberent memoriam marmoream, quasi æternam domum, & si sui quibus reliquissent substantiam suam invocarent nomina eorum in terris ipsorum? Debuerunt autem contra præparare sibi domum æternam in bonis operibus, præparare sibi vitam immortalem, mittere ante se sumptus, sequi opera sua, attendere comitem egentem, dare ei cum quo ambulabant, non contemere Christum ante januam ulcersum, qui dixit, Cum uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Quia ergo non intellexit homo in honore positus, factus ad imaginem & similitudinem Dei, homo prælatu iumentu. Non enim fecit Deus sic hominem, quomodo fecit iumentum; sed fecit Deus hominem cui servirent iumenta. Nunquid ejus viribus & non intellectu? Ille autem non intellexit. Et qui factus erat ad imaginem Dei, comparatus est iumentu insensatu, & similitudo factus est illi. Unde alibi dicitur, Noli te esse sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.*

O si saltem se homo nosset, si se in sui cognitione deprimeret, si sibi diffideret, & se tanquam infirmum regeret; Sed tantum abest ut inde humilior & cautior fiat quin potius tantò in superbiam videtur audacius evahi, quantò in libidinem profusus labitur, undè aptè consequenter Psalmus: *Hæc via illorum scandalum ipsis, & postea in ore suo complacent, quasi diceret, quo se potissimum deberent accusare & confundere, hoc se excusant & gloriantur, quia scilicet sunt terreni, sunt carni, sunt homines, sunt infirmi, sunt fragiles, nec ita volunt sanari concupiscentiam quàm expleri; neque ita verò expleri ut si-*

Iac. 3.

Rex Iof. 4.

Ps. 48.

Ibid.

Math. 25.

Gen. 1.

Ps. 31.

gnatum super ipsos lumen vultus divini arguat quod faciunt, quamobrem vitiiis auctoritatem quarunt, & quod contra rationem nolunt videri velle, videntur sibi posse præterito quodam rationis velo, contegere.

Cum sint porro multa miserandi huius damnati status, tum ad quatuor præcipuas in quatuor animæ partibus inflictas plagas referuntur, de quibus ex sancto Thoma fuisse dictum est in 3. parte, Dominica duodecima vide accuratè.

I. PUNCTUM.

SED *qualis est Cælestis, tales esse debent Cælestes.*

Non ita etiam cælestis Christus dicitur, quod de cælo descenderit vel quod illuc redierit unde advenerat. Sed quod cælestem vitam egerit, & agenda docuerit; prout ibidem habetur in eadem Dominica duodecima ex S. Bernardo, qui quatuor cardinales virtutes à Christo Domino nobis in exemplum expressas exhibet quæ sunt videlicet in quatuor illarum de quibus puncto præcedenti, plagarum primo remedio, quo terrena vita exhauriatur, atque in cælestem transeamus, tum opportunè quatuor resurgenti sui corporis dotes, de quibus in die Paschæ nobis hic adhuc superstitibus, id est, animis nostris ad illam vitam peragenda idoneis Christus communicat, ut non minus ab illo cælestes esse possimus si volumus, quam ab Adamo terreni. *Si enim unus delicto multi mortui sunt*, inquit Apostolus, *multo magis gratia Dei, & donum in gratia unius hominis Iesu Christi in plures abundavit.* Ac rursum paulò post: *Si enim unus delicto mors regnavit per unum*: id est, terrena vita, & sapientia carnis quæ mors dicitur: *multo magis abundantiam gratia & donationis & iustitia accipientes, in vita regnabit per Iesum Christum*: vita cælestis scilicet in hoc mundo, & beata in futuro sæculo. Quasi diceret Apostolus potuit fieri ex Adamo ut homines terreni fuerint, multo magis potest à Christo fieri, ut homines sint cælestes: si verò hoc ita verius & abundantius possunt homines, hoc certè debent. Nam cum sit res ex se tam præstans, tam eximia, quid est quamobrem illam nolint quam si velint possunt adipisci? Si possent ita divitias, ita scientias, ita honores, & alia vitæ decora sive commoda consequi, prout vellent, nonne vellent quantum saltem sibi suisque opportunum & necessarium esse ducerent? Cur non igitur ita velint illam cæ-

lestem vitam quam si velint possunt cum Christo vivere? Cur non dicant cum Apostolo, *mibi vivens Christus est & mori lucrum?* Responde si quid habes; vel confundere quod nihil habeas respondendum quam quod nolis, ut supra fufius declaratum habetur in hac parte, Fer. 5. Hebdomadæ.

III. PUNCTUM.

IGITUR *sicut portavimus imaginem terreni hominis, portemus & imaginem cælestis.* Cur enim amplius de feramus terreno quam cælesti? Sunt vitæ scilicet præteritis commoda quibus homo terrenus magis favet & conformatur quam cælestis cuius bona non ita mentem afficiunt; At illi verò sunt affectus corrigendi, non gustu sed iudicio: non humano tantum iudicio sed divino resisti penditur. Confer divitias vitæ terrenæ cum vitæ cælestis divitiis, delicias cum deliciis, honores cum honoribus; *Non iudicare secundum speciem, sed iustum iudicium iudicare.* Vide quid de his olim Christus iudicavit, quid modo iudicet & quid aliquando iudicaturus sit. Potestne certius & iustius divino Christi iudicio iudicium quæri? Possuntne res aliter in se esse, quam sicut illas Christus novit, & de his iudicat? Potestne verò tu aliter quam Christus de his iudicare quin erres, cum aliter de illis iudices quam revera sunt, sicut non nisi Christus iudicet quam prout sunt, Potestne verò velle sic errare scientes, sic errare perpetuo, sic errare tam damnose, tam turpiter, ut terrenum hominem cælesti præferas?

Multa passim ex ante dictis huc referas. Ex 1. parte, Feria 4. Hebd. 3. in Adventu. Ex 2. parte, Feria 6. post Cineres, & in die Paschæ ac tota consequenti Hebdomadæ, Ex 3. parte, Ferias 5. & 6. Hebdom. 13. ubi hæc in primis opportuna est Veritas:

Qui cælesti pane sic vivunt ut cælestes fiant, ita in suis vivunt corporibus sicut cælestes in assumptis.

Et verò egregia est apud sanctum Paulinum descriptio terreni & cælestis hominis in Epistola octava ad Severum Sulpitium qui Paulini petierat imaginem. *Qualem inquit, cupis ut mittam imaginem tibi, terreni hominis, an cælestis? Scio quia tu illam incorruptibilem speciem concen-*

1. Cor. 3. p. 10.

N. 68.

Citat. hac Augustin. Epist. 106.

Gal. 3. 17.

Mat. 7.

Gen. 5. 6.

Mat. 9.

piscis, quam in te Rex caelestis adamavit. Neque enim alia potest tibi à nobis necessaria esse, quam illa forma ad quam ipse formatus es, qua proximum iuxta te diligas: nulloque te nobis excolere velis, ne quid inter nos inaequale videatur. Sed pauper ego & dolens, quia adhuc terrana imaginis qualitate concitatus sum, & plus de primo quam de secundo Adam carnis sensibus & terrenis actibus refero, quomodo tibi audeo me pingere, iam caelesti imaginem in facili prober corruptione terrana? Verimque me concludit pudor: erubescio pingere quod sum, non audeo pingere quod non sum: oati quod sum, & non sum quod amo. Sed quid mihi miseroproderit oatisse iniquitatem & amare virtutem, cum id potius agam quod odi, nec laborem piger id potius agere quod amo? Ipse discolor mei intestino bello distrahor, dum spiritus adversus carnem, & caro adversus spiritum dimicat: & lex corporis lege peccati legem meam impugnat. Infelix ego, qui venenatum inimicae arboris gustum nec Crucis ligno digessi: durat enim mihi illud ab Adam virus pateternum, quo univrsitatem generis sui pater pravaricatus infecit: ut qui naturali bono oculo mentis apertos innocentia & iniquitatis clausos habebam, laesalem prudenciam boni malique doleclum, de insauso nemoris interditi cibo casatus pariter & male lumnatus haurirem.

Agnovi bonum, & feci malum, cum a què mihi liberum esset bonum facere, nisi utilitatem anima contemptissimè vitio voluntatis: qua id quod non exspectabat admisi, dum non tempero quod licebat. Propterea iuste illos innocentia oculos, quibus malum non videbam, perdidit: & istos in vicem quibus peccatum agnosceretur in penam conscientia iniquitatis accepit. Nam & vidisse primos generis humani parentis, & non vidisse, Scriptura declarat. Vidit enim mulier arborem quod bona ad manducandam, & grata erat oculis ad videndum. Vidit, inquit, ergo habebat oculos. Et quid deinde subtraxit? Cum manducassent (inquit) aperti sunt oculi eorum, Ergo ceci fuerant. Unde advertimus? Quoniam non potest in eodem corpore simul convenire cecitas & visus o. ultrum. Sed certè est quoddam cacum in nobis etiam videntibus, & contrariò etiam in cecis videntibus. Propter quod arbitror illud à Domino esse dictum: In iudicium ego veni in hunc mundum ut qui non vident, videant; & qui vident, ca: fiant.

Venit ergo Dominus ut vetera transirent, & nova orirentur. Et impletum est quod dixerat: Ego occidam & ego vivere faciam quia veterem nostrum hominem assumendo interfecit, affigens illi cruci, dispolians se carne traduxit principatus & potestates, liberè triumphans eum in semetipso; & vivificavit novum ex resurrectione mortuorum, ascendens in altum, & collocans eum in caelestibus Sic ergo venit ut illuminarentur caeci, & cecarentur videntes: ut oculi nostri qui in transgressionem aperti fuerant, cecarentur; & vicissim qui cecati fuerant, aperirentur. Bene enim cecus sum, si non video peccatum, & bene oculatus, si cetero iustitiam Ora ergo, mi frater, ut utrumque in me operetur Dominus, cecet videntem meum, ne videam vanitatem; & illuminet non videntem, ut videam aequitates. Occidat in me veterem hominem cum actibus suis, ut reslorescat in Christo caro mea, & renoveatur sicut aquila, juvenis mea. Hac est enim mutatio dextera Excelsi, cum immutabimur à nobis in illum hominem qui secundum Deum creatus est, cuius imago caelestis est, deponentes eum qui corruptitur secundum desideria erroris. Huius imaginem in me, quaeso, Deus conterat, & ad nihilum redigat imaginem nostram, id est terrenam, in civitate circumstantia; & instaures in nobis atque perficiat imaginem suam, in qua nos pingi non pudet, quam praesentes vere dicamus: Defecit cor meum & caro mea, Deus cordis mei, & pars mea Deus in sacula Cum enim bona commutatione, qua est homini à dextera Excelsi, defecerit cor meum & caro mea, id est, ailius voluntatis & fructus carnis mea, tum jam, ut à corporeis nexibus liber, & à meo corde purgatus dicere audeam: Deus cordis mei, & pars mea Deus in sacula. Utinam compleatur in me verbum illud Evangelici Simeonis, ut fiat mihi Christus in ruinam & resurrectionem. Ruina exteriori meo, & interiori resurrectioni, ut cadat in me peccatum, quod anima cadendo consistit; & exurgat ille immortalis, qui cecidit exurgente peccato. Exterioris enim status, interioris casus est: & ideo quando infirmatur exterior, qui intus est renovatur de die in diem. Quo genere perfectus magister ait: Quando infirmor, tunc potens sum.

Denique pro vita unitiva, qui Perfectorum est status.

Apoc. 21.
Deus 32.
Col. 2.

Epist. 2.

Pf. 118.

Pf. 10.

Col. 3.

Pf. 27.

Pf. 102.

Pf. 76.

Epist. 4.

1. Cor. 15.

Pf. 72.

Pf. 72.

Pf. 76.

Pf. 72.

Luc. 2.

2. Cor. 4.

VERI-